

יביע אומר

בראשות הרב יגאל כהן שליט"א

זמני השבת

הזמנים לפי לוח "אור החיים"

יום	ת"א	חיפה	ב"ש
כניסה:	16:42	16:44	16:43
יציאה:	17:34	17:36	17:36
ר"ת:	18:06	18:10	18:10

בירושלים: לנוהגים 40 דקות 16:23

מאמר השבוע

הנהגות מרן

שאלות ותשובות

דוד המלך

לאשת ההיל

פנינים מהפרשה

מוסר עם סיפור

פניני הדף היומי

שמירת הלשון

פרשת שמות

עלון מס': 442

מאמר השבוע

מאת ראש המוסדות הרה"ג יגאל כהן שליט"א

"מה עשית למען השם יתברך?"

הוא חסר במדותיו ובמעשיו. פתוצאה מידיעה זו נהפך הוא להיות סבלן, שאינו ממנהר לכעס, ומתנהג הוא באכר רוח לכריות ובקול נמוך, ואינו נוקם במי שבדדו לנקם בו גם אם יש בידו היכלת להחזיר לחברו כמעשיו.

בתחלה חשבתי שעונה פרושה לדעת שאני כלום, אפס, אינו יודע ללמד, אינו יודע להרויח כסף, אינו יודע לעזר לאחרים ואינו יודע לפתר בעיות לעצמו ולאחרים. ולאחר שלמדתי יסודות מדה זו, הבנתי שבפעם גם החמור אינו יודע כלום ואינו יכול לפתר בעיות ואינו יודע ללמד. האם החמור נחשב כבעל מדת העונה? ודאי שלא. העונה של החמור נובעת פתוצאה משפלות נפשו שהבורא יתברך לא חנן אותו בשכל לדבר, להבין ולפתור בעיות.

עונה אמתית היא כשהאדם יודע את כל מעלותיו. ואם חנן אותו הבורא בשכל חריף, צריך הוא להפנים את זה ולנסות להשתמש במתנה זו על ידי שיחדש חדושים בתורה וילמד תורה לאחרים. יהודי שהעניק לו הקדוש ברוך הוא ידע בעסקים ויודע איך לקנות סחורות ולמכרם ברוח, צריך לדעת שקבל מתנה זו להשתמש בה כדי להרויח למחיתו ולעזר לאחרים. ואם לאדם יש חוש טכני מפתח, ידע שקבל מתנה זו מהבורא וישתמש בה כדי להמציא מוצרים שיכולים להועיל לבני אדם.

וכן הדבר לגבי אשה שחנן אותה הבורא יתברך ביכולות שכוונע, לא תאמר לעצמה מי אני ומה חיי, אלא תנצל מתנה יקרה זו ותשכנע את חברותיה וקרובותיה להתקרב לבורא יתברך ולחזק את לבותיהם של בנות ישראל בצניעות ובאהבת השם יתברך. לכל אדם בעולם ישנה מתנה יחודית שקבל ממנו יתברך, ובצורתה יכול לעזר לעצמו ולאחרים.

מתוך ספרו של הרב יגאל כהן.

"ביום ההוא יהיה השם אחד ושמו אחד" (זכריה יד, ט). תכלית כל הבריאה היא שכל העולם יבין ידע שאין עוד מלבדו, וכל מעשיו ומחשבתו, הצלחותיו וכשלונותיו הם רק מהשם יתברך. וכך יהיה בימות המשיח, כלם ידעו שיש רק את השם בעולם.

תארו לעצמכם שמלך המשיח ישאל את בעל הגאונה: "מה עשית למען השם יתברך?" יענה לו: "אני ואני ואני", וישב לו מלך המשיח: "אתה לא מתאים להיות בדור של ימות המשיח, מפני שלא הצלחת לבטל את עצמך לגמרי ולהבין שהכל בכל מכל זה רק מהשם יתברך".

לעמיתה מדת העונה - היא שרש לכל המדות הטובות, ומשה רבנו שהיה האדם המושלם ביותר עלי אדמות, זכה שאמר עליו הבורא יתברך: "בכל ביתי נאמן הוא פה אל פה אדבר בו ומראה ולא בחידת". ומסביר פסוק זה הרמב"ם שכל הנביאים נתנבאו בחלום בדרך משל, לעמת זאת משה רבנו זכה לדבר עם הקב"ה בדבור ישיר, במראה ולא בחידות, וקבל רשות לדבר עם הבורא בכל זמן שיחפץ. והתורה הקדושה שבחה אותו רק במדת העונה, כמו שנאמר (במדבר יב, ג): "והאיש משה ענו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה", וזאת למרות שהיה מושלם בכל מדותיו, ללמדנו שהשבח הגדול ביותר לאדם הוא שבח העונה, משום שהיא פוללת בתוכה את כל המדות הטובות.

בשבח מדת העונה החמור מצטין במדת העונה??? גם בפרק זה אביא דברים רבים מספרו הנפלא של רבנו בחיי "חובות הלבבות" בשער הפניעה. ואתחיל מהסבר מהו עונה. רש"י פירושו למלה "ענו" המזכרת בתורה (במדבר יב, ג) מסביר: "שפל וסבלן". פונתו היא, שאדם שהוא ענותן יודע בנפשו את שפלותו ומעוט ערכו, ומבין כמה

הוציא להיוות שווק
באחוקת תורה של
למעלה מ-150 אברים

בית המדרש "יביע אומר" בבני ברק
מציע לכם שותפות
גם באחוקת תורה
וגם בעזרה לטשפות נקקות.

בתרומה חודשית לבית המדרש
אתה יכול!
לפרטים חייגו:
03-8000770

נא לדבר | **ל"ביע אומר" - הרב יגאל כהן שליט"א בכל עמדות נדרים פלוס** | **נא לדבר**

ניתן לתרום להפצת העלון ולהקדיש לעילוי נשמת לברכה לרפואה והצלחה בטל: 03-8000770
פרטי ח-נ לתרומות: בנק מרכנתיל 17, סניף 732 חשבון 73443 ע"ש יביע אומר

שאלות ותשובות

מאת הרב יגאל כהן שליט"א

שאלה: חוט אדום שעונדים על היד כסגולה לשמירה מעין הרע האם הדבר מותר או שזה מנהג גויים?
תשובה: מותר, ואין חשש משום חוקות הגויים.

[סגולת החוט האדום מובאת בכמה מאחרונים, הראשון שבהם הוא הגאון וידאל הצרפתי בהקדמתו לספר מגילת סתרים, ובשו"ת באר משה ח"ח סי' לו, הביא שדקדקו לקשור חוט שני אדום על עגלה או מטת התינוק מפני עין הרע ויסודתו בהררי קודש, ובשו"ת אבני דרך ח"ו סי' קיז. ולא אכחד שראיתי בשו"ת רבבות אפרים ח"ח סי' נא שהביא בשם מרן הגר"ח ק"צ"ל שאיו לעשות כן, וכ"כ בשו"ת דברות אליהו ח"ט סי' נט. מ"מ לענ"ד עיקר כאחרונים הנ"ל. וכבר נודע מש"כ הרשב"א ח"א סי' ט בענין המנהגים שכל דבר שנתפשט אצל הנשים הנח להם לישראל שמתמא נתפשט ע"פ הוראת חכם וכן הוא בנ"ד].

שאלה: מי שבאמצע הסעודה נכנס לשירותים מה צריך לברך קודם ברכת המזון או אשר יצר?
תשובה: קודם יברך ברכת המזון מפני שהיא מן התורה, ומכל מקום אם יעבור יותר מ22 דק' עד שיברך ברכת המזון או שחושש שמא ישכח יכול לברך אשר יצר קודם.

[האחרונים נחלקו בדבר זה לדעת הרוח חיים סי' ז אות א והובא גם בכה"ח שם שיברך תחילה אשר יצר, אולם להלכה פסק בשו"ת יביע אומר ח"ט או"ח סי' צד אות ו וכן בהליכות עולם ח"א עמ' מא שיברך תחילה ברכת המזון מפני שהיא מהתורה מלבד האופנים הנ"ל שפשוט שעדיף להקדים אשר יצר. ולכאורה לפי הטעם הנ"ל אם אכל פחות מכדי שביעה שאין חיובו מהתורה כגון בתחילת הסעודה וכדו' יברך תחילה אשר יצר לכו"ע ואכתי צ"ע].

שאלה: האם מותר לאישה להשתמש במעגל ריסים בשבת?

תשובה: באופן שהשערות לא נושרות מחמת כן מותר, ובלבד שלא תשתמש בחומר שמתמרח בריסים. [מאחר וצורת הריסים כבר קיימת אין בזה משום דמי לבונה. ואינו דומה למש"כ בש"ע סי' שג סעיף כו שאסור לאישה לקלועה שיערה בשבת, דשם מיירי באופן שאין צורתן קיימת מערב שבת, וכמו שכתב לחלק בשמירת שבת כהלכתה ח"א עמ' תפ לגבי סלסול הפאות. אך פשוט שכל זה באופן שהשערות לא נושרות, וכן שלא מורחת חומר ע"ג הריסים וכמ"ש בשו"ת אליבא דהלכתא ח"ד סי' קיט].

שאלה: האם צריך ללבוש בגדים לבנים בשבת?

תשובה: ע"פ הקבלה יש ללבוש בגדים לבנים בשבת, אולם להלכה אין לנהוג כן. [בשער הכוונות ענין רחיצת ידיו ורגליו דף סג. ובפרי עין חיים שער השבת פרק ד כתב שיש ללבוש בגדי לבן בשבת. וכן כתב בבא"ח ש"ב פרשת לך לך אות חי. אולם בשו"ת פנים מאירות ח"ב סי' קנב כתב שבזמננו שכמה מגדולי ישראל לא נהגו כן אין לך יוהרא גדולה מזה, וראוי לנדונתו. וכן פסק בהליכות עולם ח"ג עמ' סא שהלבוש לבנים בשבת לא יפה עושה].

דוד המלך

מאת הרב אליהו עמר שליט"א

המלך דוד

סיבת המרדפים

בפרק הקודם הרחבנו על ניסיונות החיסול שהגה שאול כדי לגרום למותו של דוד, כשבסופו של דבר ה' שמר על דוד, ואף זכה להיות חתן המלך, חרף כל הקשיים, במאמר זה נרחיב על פסק הדין שהוציא שאול על דוד שהוא מורד במלכות ודינו שחייב מיתה, ועל מיכל שעזרה לדוד לברוח מביתו. ובתחילת מאמר זה נדגיש שחובה עלינו לדעת שכל ההתנכלות של שאול לדוד לא היתה מחמת רוע לבו של שאול, אלא היה זה מן השמיים, שסובבו ששאול ירדוף אחר דוד ויחבל תחבולות כיצד לפגוע בו, מסיבה זו שאול מעולם לא נענש על כך מן השמיים, משום שמרדפים אלו היו רצון ה', ומדוע בורא עולם רצה שדוד יברח וימלט בכל פעם על נפשו? כתב החיד"א בשם האריז"ל ('חומת אנך' תהלים נט), דוד המלך חי כדי לכפר על חטא אדם הראשון, ששמו רמוז בראשי התיבות של 'אדם', א - אדם. ד - דוד. מ - משיח. דבר זה מבאר, מדוע כשחטא דוד המלך בעוון בת שבע

(לפי מדרגתו ולא בעוון אשת איש, וכפי שנבאר במקומו, בשמואל ב פרק יא), שב בתשובה בחיל ורעדה עם צומות ותעניות, משום שידע שהוא צריך לתקן את חטא אדם הראשון, ואם הוא יפגום אפילו בחטא קל, יכול הוא לקלקל את כל שליחותו בעולם.

בית דין מיוחד

לאחר שהביא דוד לשאול מאתיים עורלות פלישתים וזכה להינשא למיכל, וגם זכה לאהדה רבה בעם ישראל, החל שאול לחשוף שודד חותן תחת שלטונו, במטרה לכוון ממלכה חדשה, ומובא בספר 'דברי טובה' (ח"א עמוד תקמג), ששאול המלך כינס בית דין מיוחד שיכריזו על דוד כמורד במלכות וחייב מיתה, בראש בית הדין עמד יהונתן (מועד קטן כו ע"א), כששמע יהונתן את תוכניתו של אביו בא במיצר, מצד אחד, יהונתן אהב את אביו אהבת נפש, כפי שאמר עליהם דוד (שמואל ב א, כג) "שָׂאוּל וַיְהוֹנָתָן הַנְּאֻקִּים וְהַנְּעִימִים בְּחַיֵּיהֶם", אך מצד שני, לא הסכים לדעתו של אביו שדוד מורד במלכות, בליבו של יהונתן גמלה החלטה להגן על דוד, למרות שדעתו נגדה את דעת המלך, ומן השמיים סייעו ליהונתן, ולכן נבניא שמו מופיע בתוספת

הנהגות מרן

רבנו הרב עובדיה יוסף זצוק"ל

הסוד שהתפרסם

בשבוע הקרוב מתחילים "ימי השובבים", שבהם מתחזקים ומתקנים יותר את מידת הקדושה. בענין זה כתוב בספר אבירי בבל (שע"ח - שע"ט): סיפר רבי צמח מאזוז שליט"א: "בשנת תשנ"ד הגיע הבבא אלעזר זיע"א למעונו שכל רבינו. תוך כדי שאל רבי אלעזר את רבינו: "כבודו יאמר לי במה זכה של הבנים שלו תלמידי חכמים צדיקים ומזכי רבים? תמורת מה זכה כבודו לך?" התחמק רבינו עם בבא אלעזר רבינו וענה לו: "ה' זיכה אותי ה' נתן לי!" אמר לו רבי אלעזר "לא! אין דבר כזה בודאי שזה תמורת משהו, וכי בגלל שרבינו עמל בתורה? או בגלל שרבינו מזכה רבים?" שוב ענה לו רבינו "ה' נתן לי!" אמר לו רבי אלעזר "לא! אין דבר כזה בודאי שזה תמורת משהו, וכי בגלל שרבינו עמל בתורה? או בגלל שרבינו מזכה רבים?" שוב ענה לו רבינו "ה' נתן לי!" רבי אלעזר התעקש ואמר "אני לא אזוז מפה עד שרבינו יגלה לי את הסוד". וכך לחץ ולחץ עד שרבינו לא הצליח לעמוד נגד הלחץ וגילה את הסוד הגדול וכן אמר: "אתה יודע לפני עשרות שנים הייתי דין בבית הדין ובאים זוגות להתגרש רוב הנשים הבאות לבית הדין אינן לבושות בצניעות והיינו צריכים לחקור ולדרוש לדבר ולנסות להשכיח שלום. זה לא פשוט כלל וכלל ולפעמים נמשך הרבה זמן ואף פעם לא הרמנו את העינים חס ושלום לראות עם מדברים..."

האות ה' 'יהונתן' תחת שמו האמיתי 'יונתן', משום שהוסיף לו הקדוש ברוך הוא את האות ה' בשמו, כדי שיוכל להתמודד מול שאול.

להזמנת כל ספרי הרב אליהו עמר, כנסו לאתר "אופקים בוקס" או למוקד המכירות 055-67-25-138

בשעה טובה יצא לאור הספר המוכר

שער הבטחון המבואר

עם פרושו של הרב יגאל כהן שליט"א

ועכשיו סובצע קונים 15 יחידות כמותיך של 200 ש"ח ומחלקים לחברים (מחיר יחידה 15 ש"ח בלבד) ניתן לתרום ואנחנו נחלק למרטיים. 03-8000770

קו לימוד יומי לנשים ובנות מתוך ספר "שער הבטחון המבואר" מאת הרב יגאל כהן שליט"א 2 - 3 דקות ביום להצטרפות חייגי: 054-8502066

בשבת וחולל לתי יחידך שמונים או להודיע כי יצא לאור הספר "שע"ת הרב יגאל כהן" פרק מוסבת אמית ונבון שמונה ימים זה וחסדן חילדים

מחיר חסותי מובן 03-8000770 או דרך האי"ל yabla-cones.co.il ובמסגרת הספרים המועדפים

קו לימוד לגברים בספרו של הרב יגאל כהן שליט"א שיעור קצר של כ-2 דקות מידי יום בטל: 077-4017828 שלוחה 52

בשורה משמחת

ספרו החדש של הרב אליהו עמר 'המלך דוד' ביאור על ספר שמואל א, בשפה קלה וקולחת, עם מסרים לחיזוק האמונה בדרכו של דוד המלך. להזמנות 055-67-25-138

לאשת החיל

הכי חשוב באהבה

אנו נתקלות ביום יום בכל מיני סגנונות של אנשים, עולמנו ברוך השם מגוון עד מאוד ויש בו הכל מכל כל... החכמה היא לראות בכל אחד את נקודות האור, ולא את החסרונות. מי שרואה חסרונות בשני - סימן שהוא צריך לתקן משהו. או את אותו דבר בעצמו, או בכלל את הראיה השלילית על החיים. האמת היא, שבכל אחד יש יותר טוב מאיתנו. כל אחד צריך להסתכל על השני ולראות את החיובי בו, במה הוא יותר טוב ממנו. ולא להפוך.

ראיתי מוכרת בחנות, שבגדיה מעדיים עליה שאינה שומרת תורה ומצוות. מה שכן, היא הייתה מאוד נחמדה ושירותית. מידות טובות ללא תורה לא מחזיקות מעמד לאורך זמן, כך לימד אותנו הרב הגאון יגאל כהן שיחיה חיים טובים וארוכים, אנשים שיש להם מידות טובות ללא תורה יש להם גבול לטוב שלהם, מתישהו הם כן יכעסו או יפגעו ויתנו מקום למידות השליליות לצאת - כי אנחנו בני אדם בסך הכול, ויש דברים שאנחנו לא יכולים לשלוט עליהם. אבל כשיש תורה, היא תמיד מגנה, התורה היא מוחלטת. היא אמת אחת ויחידה. וגם במצב שמאוד בא לי לכהות או לתת למידה רעה להתפרץ, אני חייבת להישמע להוראותיה של התורה ולהתנהג בהתאם לכתוב בה, וגם אם נפלתי, לפחות זה בגדר נפילה ואני יודעת שצריך לשפר. אנחנו לא מכשירות את ההתנהגות הלא טובה. הרי זה הוחלט באצבע אלוהית, לא במחשבה או רצון של בן אדם עם גבולות ויצרים.

נחזור למוכרת, אז מאוד רציתי לומר לה מילה על לבוש הולם לבת של מלך, ועל המידות הטובות שיש לה שכדאי לה שתשמור על עצמה יקרה כיהלום. ותהיתי לעצמי - איך ניגשים לאישה כזו? ובכלל לציבור רחוק? אומרים את החומרה של המעשה? נזופים? באיזה פרצוף כדאי לדבר? עצוב ממצבה? או שמא מודאג על עם ישראל שזה מרחיק את ביאת המשיח? איך כדאי לקרוב?

כולנו מבינות שהדרך הטובה והיעילה ביותר היא, באהבה. בחיור. להגיד את הדברים הטובים שכן יש בה, ואיך אותם היא יכולה לרומם לכיוון החיובי האמיתי. בלי להיות רב שמחזיר בתשובה, לכל אדם רגיל ברור כשמש בצהריים שאם נפנה למוכרת ונעיר לה על מעשיה או ננזוף בה שהיא ממש לא בכיוון - זה ירחיק אותה עוד יותר, ואף יגרום לחילול השם. מתי בן אדם יכול לקבל טיפת ביקורת באהבה? רק אחרי שנתנו לו הרבה אמון של אהבה. רק שאת בטוחה שמישהו ממש אוהב אותך ורואה בך את הדברים הטובים תדיר, אז את יכולה לקבל ממנו גם הערה בלי להיפגע ובלי להיטגר.

והשאלה הגדולה היא, למה אנחנו לא מפעילות את אותו מנגנון בבית שלנו? כשאנחנו רואות משהו לא טוב בבעל, למה אנחנו לא מחפשות את החיובי, ומפרגנות עליו שעה ורק אז אומרות בהיחבא את הדרוש שיפור? או לפעמים בוחרות להתעלם מהרע, ומרעיפות הרבה טוב ואהבה כדי שיוכלו לקבל את הביקורת? כמו שהזכרנו לעיל.

וכשלידה שלנו יש קושי בצניעות, איך אנחנו מגיבים? בכעס? בביקורת? מעירות לה, מתקנות אותה ושוב מעירות? או כמו שמחזירים בתשובה? בעדינות, בנעימות, עם חיור.. לראות קודם את הטוב והחיובי שבה, ורק אחר כך בחיור לומר את הדברים. הרב הגאון יגאל כהן שליט"א תמיד אומר שאנחנו מוכרים את הסחורה הכי טובה שיש, את הרועה והשלווה בעולם הזה ובבא, לא צריך להיות בלחץ שהם לא ירצו את הדרך.. אלא הפוך - להאמין שהם רוצים רק טוב. הם בצד שלנו, לא נגדנו.

לפעמים אנחנו חושבות שאנחנו במלחמה תמידית מול הילדים. שחייבים להעיר על כל ס"מ בחציאת, ומה יקרה אם פתאום הוא נמשך לדברים אחרים? לא צריך מיד לדאוג, הילד מרגיש את החרדה שלנו כהורים. בסך הכול, הילד יודע את האמת. יש בו ניצוץ אלוהי בדיוק כמו שלך. הילדה יודעת את האמת של התורה, ואת הדרך של ההורים. לפעמים הם רק בודקים גבולות, אבל לא תמיד זה מעיד על משהו רע שהולך לקרות.

תמיד ניצור אווירה חיובית ואוהבת, נדבר אליהם כילדים בוגרים שאנחנו כביכול מחזירים בתשובה, מראים להם את הטוב והיקר בתורה הקדושה, מסבירים להם בנעימות ובחיור למה עושים כל דבר ואיך הקב"ה שמח מהם ואוהב אותם. לא לתת לשגרה הלחוצה להשכיח את זה. זה הכי חשוב שיש. בהצלחה!

פנינים מהפרשה

"ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו במצא מצא" (שמות א, ז).

אָמְרו חֲכָמֵינוּ ז"ל שְׁהִיו יוֹלְדוֹת שְׁשֶׁה בְּכָרְס אֶחָד, (פָּמוּ שְׂרָצִים). עַל פִּי זֶה יִתְכַּן לִישָׁב מַה שְׁהִקְשָׁה הֶרֶב אֲבָרְהָם אֲבֹן עֶזְרָא (בפרשת ויגש מו, כג) עַל מַה שְׂדָרְשׁוּ חֲז"ל (ב"ב קכ). שְׂיֻכְכָּד נוֹלְדָה בֵּין הַחוּמוֹת בְּעֵת שְׂיָרְדוּ יַעֲקֹב וּבָנָיו מִצְרֵימָה. וְהִקְשָׁה, שְׁלֹפִי זֶה הֵיְתָה בַת ק"ל שָׁנָה בְּעֵת שְׂיָלְדָה אֶת מִשָּׁה. וְאִם כֵּן לָמָּה לֹא הִזְכִּיר הַכְּתוּב הַפְּלֵא הַזֶּה, שְׁהוּא נִס יוֹתֵר גְּדוֹל מֵהֵנִס שְׂנַעֲשָׂה לְשָׂרָה שְׂיָלְדָה לְשֶׁהֵיְתָה בַת תְּשָׁעִים. וְתַרְצֵי הַמַּגִּיד מְדוּבָנָא הֶרֶב הַגְּאוֹן רַבִּי יַעֲקֹב קֶרְנֶץ זצ"ל, עַל פִּי מִשְׁלֵ: שְׁנֵי עֲנִיִּים מֵאַרְחֵי פְּרָחֵי הַלְכוּ פַּעַם אַחַת בְּדָרְךָ, וְהִחַל אֶחָד מֵהֶם לְשַׁבַּח אֶת הַנְּדִיב רַבִּי יִשְׁעִיָה, שְׁהוּא נְדִיב גְּדוֹל מֵאִין כְּמוֹהוּ, כִּי פַּעַם בְּגִלְתּוֹ אֵלָיו נָתַן לוֹ בְּבַת אַחַת שְׁנֵי זְהוּבִים. וַיַּעַן הַשְּׁנֵי וַיֹּאמְרוּ: לֹא כִּי, אֶלָּא רַבִּי מִשָּׁה הוּא הַנְּדִיב הַגְּדוֹל שְׁאִין כְּמוֹהוּ בְּעוֹלָם, כִּי פַּעַם נִגַּשׁ אֵלָיו וְהֶעֱנִיק לוֹ זְהוּב אֶחָד. וַיִּצְחַק עָלָיו רַעְהוּ הַרְאִשׁוֹן, בְּאֶמְרוֹ: הֲלֹא שְׁנֵי זְהוּבִים הֵם יוֹתֵר מִזְּהוּב אֶחָד! וַיַּעַן רַעְהוּ וַיֹּאמְרוּ: אֲמֹר נָא לִי, מִתִּי קִבְּלַת אֶת זְהוּבִים מֵאֵת רַבִּי יִשְׁעִיָה, וַיֹּאמְרוּ: בְּפוּרִים. אֲזַ עֵנָה אוֹתוֹ לֵאמֹר: הֲלֹא פֶה דְּבָרִי, שְׁאִין בְּעוֹלָם נְדִיב יוֹתֵר מִרַבִּי מִשָּׁה, כִּי פוּרִים הוּא עֵת מִשְׁתָּה וְשִׁמְחָה, וְאֲזַ הַכֹּל מִתְנַדְּבִים בְּעֵין יְפָה, וְאִם כְּטוֹב לְבוֹ בִּיָּין נָתַן לָךְ שְׁנֵי זְהוּבִים, אִין בְּזָה כָּל חֲדוּשׁ. אֶבֶל אֲנִי הֵיְתִי אֶצֶל רַבִּי מִשָּׁה בְּחֲדָשׁ תַּמּוּז, וְאֶף עַל פִּי כֵּן נָתַן לִי זְהוּב אֶחָד, זֹהִי רֵאָיָה נְכוֹנָה עַל עֲצָם נְדִיבוֹתוֹ. הַנְּמַשְׁלֵ: הִנֵּה יוֹכְבָּד יִלְדָה בְּמִצְרַיִם, שְׂאֲזַ הִיָּה עֵת רַצוֹן, כְּמוֹ בְּפוּרִים, שְׁכָּל הַנְּשִׂים יִלְדוּ שְׁשֶׁה בְּכָרְס אֶחָד, וְכֹאֲשֶׁר יַעַן אוֹתוֹ כֵּן יִרְבֶּה וְכֵן יִפְרֹץ" (שמות א, יב). וְאִם כֵּן אִין כָּאִן כָּל פְּלֵא שְׂיֻכְכָּד יִלְדָה כְּשֶׁהֵיְתָה בְּגִיל מֵאָה וְשִׁלְשִׁים שָׁנָה. אֶבֶל בְּעֵת שְׂיָלְדָה שָׂרָה לְתִשְׁעִים שָׁנָה, הִיָּה כְּמוֹ חֲדָשׁ תַּמּוּז, שְׁלֹא נִשְׁמַע בְּעוֹלָם שׁוּם נִס וְנִפְלֵא כִּיֻּצָּא בוֹ, וְלִדְתָה שָׂרָה לְתִשְׁעִים שָׁנָה הֵיְתָה דְּבַר חֲדוּשׁ וְנִפְלֵא גְּדוֹל, וְלָכֵן הִזְכִּירוּ הַכְּתוּב.

(ילקוט הגרשוני ושער בת רבים פרשת שמות, הובאו בחזו"ע הגדה של פסח עמ' נו).

מוסר עם סיפור

מאת הרב יעקב עמר שליט"א

הרב ואוני בא במיתה בתלום

בְּפִרְשַׁת הַשְּׁבוּעַ עִם יִשְׂרָאֵל נִגְנָק תַּחַת עַל עֲבוּדַת הַפֶּרֶךְ שֶׁל פְּרַעַה וְעִבְדֵי, בְּצוּנָה הַקְּשָׁה בְּיוֹתֵר הַבְּלַתִּי נִתְּנָת לְהִסְבֵּר וְלְהִבְנֶה. וְכֹאֲשֶׁר הַתְּפִלָּה מַעֲלֵמֵךְ לָכֵם כְּמוֹבָא וְתַעַל שׁוּעַתֵם אֶל הָאֱלֹקִים. כִּחַ הַתְּפִלָּה הוּא אֲדִיר. סֵפֶר הַרֵה"ג יַעֲקֹב בֵּינֵי שְׁלִיט"א סִפּוֹר שְׂיִתּוֹן לָנוּ כִּחַ אֲדִיר וְחוּזֵק בַּתְּפִלָּה. בְּרַחוּם יְרוּשָׁלַיִם בְּבִנְיָ בְּרָק יֵשׁ מַעֲדֵנִיָּה בְּשֵׁם "מַעֲדֵנֵי זְהָבָה" בַּעַל הַחֲנוּת ר" אֲבִיגְדוֹר שְׁבַבְחָרוֹתוֹ לְמַד בִּישִׁיבַת 'חֲכָמֵי לוֹבְלִין' אֶצֶל מֶרֶן הַגְּאוֹן רַבִּי שְׁמוּאֵל הַלֵּוִי וְאֲזַנֵּר זצ"ל. וְגַם לְאַחַר נִשְׁוֹאֵי הִיָּה קְשׁוֹר מֵאִד לְמוֹרו וְרַבּוֹ. וְהִנֵּה הוּא חוֹלֵם חֵלֹם מִפְּלֵא: רַבּוֹ מֶרֶן הֶרֶב וְאֲזַנֵּר בָּא אֵלָיו בְּחֵלֹם וְאָמַר לוֹ: אֲבִיגְדוֹר, אַתָּה תְּמִיד שְׁמַעַת לִי! הַגְּבָאִי שְׁטַפֵּל בִּי וְשִׁמַּשׁ אוֹתִי כָּל הַשָּׁנִים, מִחֲתוֹן מִחַר אֶת בְּנֵי וְאִין לוֹ כְּסָף מִסְפִּיק לְהוֹרָצוֹת הַתְּנַה. אֲנִי מְבַקֵּשׁ שְׁתַּתְּמֵךְ בּוֹ בְּעֵין יְפָה, וְאֲנִי אֲדַאֵג שְׁשִׁכְרֵךְ לֹא יִקְפָח. הוּא הַתְּעוֹרֵךְ בְּבִקְרֵי, הוּא הֵרִים טַלְפוֹן לְמִזְכֵּירוֹת הִיְשִׁיבָה וְשָׁאֵל הָאֵם הַגְּבָאִי

מִחֲתוֹן בְּזִמְנוֹ הַקְּרוֹב אֶת בְּנֵי. הַמְזְכִּיר אֲשֶׁר שְׂאָכֵן הַגְּבָאִי מִחֲתוֹן אֶת בְּנֵי, וְנִקְבַּ בְּמִקּוֹם הָאוֹלָם. הוּא הִגִּיעַ לְחֲתֻנָּה, וְכֹאֲשֶׁר רָאָה אוֹתוֹ בַּעַל הַשְּׁמִחָה, נִגַּשׁ אֵלָיו. שְׁלוֹם עֲלֵיכֶם ר' אֲבִיגְדוֹר, יִישֵׁר כַּח שְׂבָאֵת אֶף שְׁלֹא קִבְּלַת הַזְּמִנָּה אִישִׁית, כְּנֹדָאִי רֵאִית אֶת הַהַזְּמִנָּה שְׁתִּילִיתִי בְּבֵית הַמְּדַרְשׁ, אֲבִיגְדוֹר הֶעֱדִיף לְשִׁתּוֹק, וְהוֹשִׁיט לְבַעַל הַשְּׁמִחָה מַעֲטָפָה. אֶף פַּעַם אִי אֶפְשָׁר לְדַעַת מֵאִין תְּבוּאֵי הַיְשׁוּעָה, הֶרֶהר הַגְּבָאִי בְּלָבוֹ, לְמִרּוֹת שְׁלֹא שְׁלַחְתִּי לוֹ הַזְּמִנָּה, הוּא בָּא וְגַם נָתַן מַעֲטָפָה. לְמִחֲתָר מְקַבֵּל אֲבִיגְדוֹר טַלְפוֹן עַל הַבְּקֵר. נִרְאָה לִי שֶׁהַתְּבַלְבֵּלָת, אָמַר הַגְּבָאִי. אַתָּה בְּטוֹחַ שֶׁהַתְּכַוֵּנָת לְתַת לִי צ'ק שֶׁל אַרְבָּעִים אֶלֶף שְׁקֵל? זֶה נִרְאָה שֶׁהַבָּאֵת לִי אֶת כָּל הַפְּדִיוֹן הַיּוֹמִי שֶׁל הַחֲנוּת. מַה קוֹרָה כָּאִן? הַתְּפִלָּה הַגְּבָאִי. אַתָּה מְבִיא לִי אַרְבָּעִים אֶלֶף שְׁקֵל בְּלִי שְׁהַזְּמִנִּי תִּי אוֹתָךְ???

המשך מוסר עם סיפור

ונה' ר' אביגדור: דע לך שקבלתי הוראה לתת לך בעין יפה. מה... השיב הגבאי, מי נתן לך הוראה. רבנו הרב ואזנר זצ"ל בא בחלום ונתן לי הוראה שאסע לך בעין יפה. הגבאי שומע ואינו מאמין. דע! שלפני החתונה הלכתי לקברו של רבנו זצ"ל ובקשתי ממנו שבזכות כל מה שעשיתי עבורו הוא יהיה מליץ ישר שהקב"ה יעזור לי לקסות את ההוצאות של החתונה.

שבת שלום ומיבכר!

ענה לו אביגדור: דע לך שקבלתי הוראה לתת לך בעין יפה. מה... השיב הגבאי, מי נתן לך הוראה. רבנו הרב ואזנר זצ"ל בא בחלום ונתן לי הוראה שאסע לך בעין יפה. הגבאי שומע ואינו מאמין. דע! שלפני החתונה הלכתי לקברו של רבנו זצ"ל ובקשתי ממנו שבזכות כל מה שעשיתי עבורו הוא יהיה מליץ ישר שהקב"ה יעזור לי לקסות את ההוצאות של החתונה.

שמירת הלשון

"מצא או מוצא" (ברכות דף ה' ע"א)

שלום לעם ישראל היקרים והחביבים נשאלתי מאת אבא אוהב, המחפש לבתו שידוך טוב מכל הלב. בחור מורם מעם, ירא שמים ותלמיד חכם. וכבר נפגשה בתו עם כמה בחורים, ולבסוף התברר שהם לא מתאימים. לאחרונה שמענו הצעת שידוך לבתם, כפתור ופרח נשמע פשוט מושלם. וכשברר האב על הבחור בצורה יותר יסודית, שמע לשון הרע בצורה הישית. והחליט האב שלא להפגיש את בתו עם אותו בחור, ומבחינתו עם השידוך הזה נגמר הסיפור. ואשתו ובתו אותו מאוד לוחצות, שיספר מה ששמע הן מאוד רוצות. ושואל אם מותר לו להם איתן לדבר, כי הן דוחקות אותו שיעיד להן ויספר. ועניתיו שאסור לו לספר לאשה ולבתו, כי הוא איסור לשון הרע במלוא חומרתו. שהרי אין בזה שום תועלת לעצם הענין, אם בבחור הזה לבתו כבר אינו מעונין. אלא יאמר שברר עליו פרטים שממנו היו נעלמים, ונתברר לו שלבתם אין זה שידוך מתאים.

ואם יש ביד האשה לברר, אם הדברים אמת כמו שבעלה מספר, ולפני שמבטלים את השידוך סופית, היא רוצה לבדוק אם השמועה אמיתית, בזה מותר לומר לאשה לתועלת, מה ששמע על הבחור מאחורי הדלת (חוט שני פרק ז' סוף ס"ק א' עמ' תע"ג).

ולסיום נאמר חיזוק בן אדם לחבר, וזוכה בזה הדבר על היצר הרע להתגבר. שזה אחד מהיסודות בעם ישראל, שכל יהודי ויהודי הוא בנו של האל. כל יהודי הוא בן של אבינו שבשמים, וצריך לכבדו תמיד בכפל כפליים.

הסבא מסלבודקא היה פעם מאוד חולה, ומיד התלמידים שלחו אליו רופא. וכשהגיע הרופא וראה את המצב, אמר לעשות לו בדיקה מהר כאן ועכשיו. ביקש הרופא מהסבא שיוציא את לשונו כמה שיותר, כדי שאת החולי יוכל לאתר. פתח הסבא מסלבודקא את פיו כמה שאפשר, אבל שום דבר לא עזר, כי לא הסכים להוציא את הלשון, לעבר הרופא שעזר לו המון. וראה הרופא שהרב אינו ממלא את בקשתו, להוציא לשון לאדם שמע אותו, ואף שחזר עליה כמה פעמים, כאילו את דבריו אינו רוצה להפנים. שאל הרופא מדוע אינו מוציא את לשונו, אם אף לא אזיה כאן יתר למענו. ענה לו הרב: איך אוכל להוציא את לשוני, בעוד שיש לפני אדם שעומד ממולי. זה לא נאה ולא יפה, להוציא לשון מול הרופא, מה שאין עושים אפילו בבית קפה. בצלם אלוקים נברא האדם, כל אחד הוא יציר כפיו של בורא עולם. איך אוכל לעשות לרופא כזה דבר, להוציא לשון לאדם שלי עזר. לא אעשה זאת בשום פנים לאחרי, כי את כבוד הזולת תמיד צריך להרים. ומזה הסיפור נלמד לכבד כל אחד ואחד, לראות בשני תמיד שהוא מאוד מיוחד.

פניני הדף היומי

האם צריך לחשוש להלומות דברי הלומות לא מעלין (סנהדרין דף ל')

בסוגייתנו מסופר מעשה על בן יתום שהיה בצער שאביו נפטר וידע שהותרו אחריו כסף אלא שלא ידע היכן הכסף נמצא, והנה בלילה הגיע אליו אביו בחלום ואמר לבנו שישנו סכום כך וכך ונמצא במקום פלוני, אלא שכל הכסף הזה יש בו קדושה של מעשר שני, (שחיללו עליו מנודים לשמים, וכששמע זאת הרב של התורה עברה לכסף) ואם כן אי אפשר להשתמש בכסף, וכשבא הבן לפני החכמים וסיפר להם את דבר החלום אמרו לו דברי הלומות לא מעלין ולא מורידין דהיינו שאין צורך להתרגש למה שנאמר לאדם בחלום ולכן יכול להשתמש בהם כרצונו.

והנה בשו"ת התשב"ץ (חלק ב' סימן קכ"ח) נשאל לגבי אדם שחלם חלום שאם לא יתענו כל הציבור ביום מסוים יהיו מנודים לשמים, וכששמע זאת הרב של אותה העיר גזר שכולם יצומו באותו היום, וכתב התשב"ץ שאותו צדיק היה צריך לברר ולחקור האם הלומות יש בהם ממש שכן ישנם מקומות בש"ס כמו בסוגייתנו שמבואר שאין צריך לחשוש להלומות, ומאידך גיסא אנו מוצאים בכמה מקומות בש"ס שחלומות נחשבים מעין נבואה וראוי לחשוש לכך (וגם בתורה אנו מוצאים בפרשת וישב ובפרשת מקץ לגבי יוסף הצדיק שחלמו חלומות והם התגשמו) ובתחילה רצה הרב לחלק בין אם האדם חלם דברים שקשורים אליו לחשוש ובין שאחרים חלמו עליו שבה אין צורך לחשוש, אמנם בלשון הסוגיא שהזכירה בצורה כללית דברי הלומות אין מעלין ואין מורידין משמע שבכל מצב אין צורך לחשוש.

והנה בספרי (שיח התורה) פרשת נביאים כתבתי בנושא זה מתי סומכים על הלומות וחוששים להם ושם הבאתי שישנם מקומות בש"ס שחוששים כגון במסכת נדרים (דף ח') לגבי מי שראה בחלום שמנדים אותו שצריך התרה בפני עשרה אנשים, ומוכח שכן צריך לחשוש לחלום, ואמנם נאמר על כך כמה הסברים, שיטת הר"ן שיש הבדל בין חלום שמראים לאדם דבר שהוא איסור שלא חוששים, לבין חלום שמראים לו שצריך להיזהר כגון שמנדים אותו, וביאור התשב"ץ היכן שמראים לאדם חלום שמוציא מחזקת מה שהיה עד עכשיו שלא חוששים, וכן ביאר שהיכן שאדם חשב על כך ביום לא חוששים, ובשו"ת שיבת ציון חילק את חלום על דברים שקרו בעבר שלא חוששים, לבין אם חלם על העתיד שאז חוששים, והגר"ח בספרו בן יהודע ביאר כיוון שאי אפשר שיהיה חלום בלי דברים בטלים דהיינו שלא הכל אמיתי, ולכן בכל חלום צריך למצוא מה אמיתי ומה לא.

שבת שלום!!

המעוניין לרכוש את הדיסק אונקי על כל מסכתות הש"ס הדף היומי ושיעורים בהלכה יצור קשר 0527630352 כמו כן לשמיעת קו הדף היומי העולמי 24 שעות ביממה 055-9302663

המסעדה
מסעדה חסה כשרה וישראלית
תנו לנו את האפשרות להאכיל עוד ילד רעב

מדי יום מסעדת החסה מחלקת ארוחה חסה למעוטי יכולת, כל תרומה שלכם סמלית את כמות הסנות במסעדת החסה, תנו לנו את האפשרות להאכיל עוד ילד רעב

לתרומות חייגו: 03-8000770

מאכילים ילד רעב, עושים טוב לעצמנו!

רוצים גם אתם לעזור?
03-8000-770

רפובליקת אהרן הכהן ולא נופלת לנון פניני

מוסדת אהרן הכהן בקניון רמת השרון ולא יפחת איך לבדוק מלפני

אודות "ענפים" בנשיאות הרב יואל כהן שליט"א מיניס מחברות לפרויקט

חברותא טלפונית

לימודי יהדות עם מתחזקות דרך הטלפון בזמן שנתן לך

לפרטים והתנדבות: 055-688-8010
ילד צדק בסיסון יתומים תל אביב

ניתן להזמין לשיעורי תורה / אזכרה ברחבי הארץ רבנים מכולל "יביע אומר" 03-8000770

ברוך ה' שנתנו 250 ש"ח אתם שותפים בהפצת העלון ב: 20,000 עותקים

נר תמיד לע"נ ר' מנשה בן רחל ז"ל ולע"נ שושנה מהין בת זיוה ע"ה